

Raport privind implementarea în anul 2018 a *Planului sectorial anticorupție în domeniul educației pentru anii 2018 – 2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.816/2018*

I. REZUMATUL EXECUTIV PRIVIND PRINCIPALELE PROGRESE ȘI DEFICIENȚE

În prima perioadă de raportare a implementării *Planului sectorial anticorupție în domeniul educației pentru anii 2018 – 2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.816/2018*, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.333-335, art.895, intrat în vigoare la 24 septembrie 2018 (în continuare Plan sectorial), în mod prioritar, acțiunile Ministerului Educației, Culturii și Cercetării și ale instituțiilor din domeniul educației au fost orientate pentru promovarea integrității și s-au axat pe informare și responsabilizare a tuturor actanților din sistemul educațional pentru a **preveni** corupția.

La nivelul învățământului general, începând cu anul de studii 2018-2019, elevilor claselor I-XII li se predă disciplina obligatorie „Dezvoltare personală”, iar pentru elevii claselor V-XII a fost reconceptualizată disciplina obligatorie „Educație pentru societate” care se implementează de la 01.09.2018, gradual, începând cu clasele a V-a și a X-a. Curriculumul ambelor discipline școlare prevăd și formarea competențelor elevilor de **a analiza critic problemele de integritate din societate**. Putem să exemplificăm prin enumerarea următoarelor teme: „*Corupție vs integritate*” la disciplina „Educația pentru societate” (clasa a IX-a), aceeași disciplină, tema „*Conflictul de interese și interdependența dintre oameni*” (clasa a X-a); la disciplina „Dezvoltarea personală”, indicăm tema „*Integritatea persoanei. Situații și contexte de manifestare.*” (clasa a VI-a) sau tema „*Profilul persoanei integre. Valorile morale și integritatea persoanei.*” (clasa a X-a). Formarea continuă a inclus: formarea formatorilor naționali (12 formatori, la ambele discipline), a formatorilor locali (172 formatori, la ambele discipline) și a 4480 de cadre didactice, la ambele discipline. Activitățile de formare urmează a fi continuate și pe parcursul următorilor ani.

Cu privire la implementarea mecanismelor de prevenire a corupției în cadrul sesiunilor de teze semestriale și de **examene în învățământul general** – menționăm că au fost aprobate în redacție nouă regulamentele privind organizarea examenelor naționale de absolvire a gimnaziului și examenul național de bacalaureat. Ambele regulamente au fost supuse expertizei anticorupție ceea ce a permis consolidarea aspectelor aferente prevenirii fraudei, inclusiv evitării conflictului de interese. Anterior, monitorizarea mai strictă a examenului de bacalaureat a fost inclusă în lista progreselor în diminuarea fraudei academice. Referitor la implementarea mecanismelor de prevenire a corupției în cadrul **olimpiadelor școlare**, relatăm că, a fost interzisă antrenarea profesorilor ai căror elevi/copii participă la olimpiadă în procesul de elaborare și evaluare a probelor de concurs la clasa respectivă. Totodată, a fost asigurată supravegherea video în cadrul probelor teoretice la toate disciplinele la faza raională/municipală și republicană.

Începând cu sesiunea de examene 2018, au fost implementate mecanisme eficiente în scopul de a îmbunătăți calitatea și **transparența examenului de calificare în învățământul profesional tehnic** și anume este utilizată metoda sistemului unificat de evaluare finală a competențelor profesionale ale absolvenților, sunt dezvoltate parteneriate dintre comitetele sectoriale de profil, instituția de învățământ și

agentul economic. Spre deosebire de anii precedenți, calitatea de președinte al Comisiei de evaluare și calificare este exercitată nu de către directorul instituției, ci de către un reprezentant al unui agent economic, din domeniul calificărilor profesionale certificate; pentru domeniul de educație Artă/Sport – cadre didactice din instituțiile de învățământ superior de profil; în comisie sunt incluși evaluatori externi. A fost extinsă practica susținerii examenului de calificare direct la sediul agentului economic.

În contextul declarării de către Consiliul Europei a perioadei 15-19 octombrie drept săptămână de responsabilizare anticorupție, în conformitate cu Planul sectorial și la recomandarea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, 24 de instituții de învățământ superior au realizat **prelegeri publice cu tematica ce ține de plagiarism și fraudă academică**. Totodată, în același context, a fost organizată o Masă rotundă de sensibilizare cu participarea a 60 de cadre didactice și a 100 de studenți de la trei universități.

În mod nefavorabil, constatăm ca fiind nerealizate acțiunile privind semnarea unui acord de cooperare între Ministerul Educației, Culturii și Cercetării și Centrul Național Anticorupție; semnarea ordinului ministerului cu privire la măsurile de prevenire și combatere a fenomenului colectărilor plăților informale în instituțiile de învățământ; crearea grupului de lucru pentru monitorizarea petițiilor în care sunt sesizate acte de corupție. La compartimentul deficiențe enumerăm și eficiența redusă a liniei anticorupție din cadrul ministerului. În același timp, menționăm pregătirea proiectului de acord de colaborare între Ministerul Educației, Culturii și Cercetării și Centrul Național Anticorupție, precum și a celorlalte acte preparatorii, inclusiv proiecte de ordine, care au fost coordonate și aprobate de către specialiști și respectiv, urmează a fi aprobate în perioada următoare de raportare.

II. PROGRESUL ÎN IMPLEMENTAREA PLANULUI SECTORIAL/ LOCAL DE ACȚIUNI ÎN PERIOADA DE RAPORTARE

Prioritatea 1: Excluderea fenomenului colectării plăților informale în instituțiile de învățământ	
Acțiunea 1.2. Îmbunătățirea practicilor de înscriere a copiilor în instituțiile de educație timpurie prin intermediul sistemelor informaționale	
Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres	
Instituția responsabilă: Organele locale de specialitate în domeniul învățământului; instituțiile de educație timpurie (responsabilitate comună)	
Indicator de progres: Sisteme informaționale funcționale	
Progresul în implementarea acțiunii 1.2.	
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Realizarea indicatorilor de progres
	Indicator: Sisteme informaționale funcționale
Direcția generală educație, tineret și sport a Consiliului municipal Chișinău ¹	Lansarea sistemului de înscriere a copiilor on-line „E-grădiniță”, conform districtelor stabilite și plasate pe pagina web a DGETS. https://chisinauedu.md/node/3278 http://egradinita.md/
Total instituții responsabile	Începând cu 02.01.18 eliberarea îndreptărilor se efectuează în baza platformei on-line.
	În total acțiunea vizează toate cele 35 organe locale de specialitate în domeniul învățământului (în continuare OLSDÎ). În unele cazuri, OLSDÎ a comunicat că va examina oportunitatea acțiunii respective. În același timp, un număr mare de OLSDÎ au comunicat despre lipsa necesității unor astfel de sisteme informaționale în condițiile contingentului mic de copii în raport cu numărul de locuri disponibile în instituțiile de educație timpurie. În total, în

¹ Informațiile prezentate de către OLSDÎ, precum și cele transmise de către instituțiile de învățământ profesional tehnic și superior se prezintă anexat (fișiere în format .pdf sau .doc, suport disc)

	rapoartele/informațiile prezentate, 12 OLSDÎ s-au referit la acțiunea analizată. Cu excepția OLSDÎ Chișinău, alte 11 OLSDÎ (Anenii Noi, Călărași, Florești, Glodeni, Ocnița, Orhei, Rezina, Rîșcani, Soroca, Ștefan Vodă, Ungheni) care au prezentat informații la acest subiect, au menționat că, în teritoriul administrat „capacitatea de proiect a instituțiilor permite instituționalizarea tuturor copiilor”, „nu s-au înregistrat tranzacții informale între părinți și directorul instituției” sau „fraude nu au fost înregistrate.”
--	--

Prioritatea 1: Excluderea fenomenului colectării plăților informale în instituțiile de învățământ		
Acțiunea 1.4. Emiterea ordinului cu privire la măsurile de prevenire și combatere a fenomenului colectărilor plăților informale în instituțiile de învățământ		
Termenul de realizare: Trimestrul III, 2018		
Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării		
Indicator de progres: Ordin aprobat		
Progresul în implementarea acțiunii 1.4.		
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:		Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:
		Indicator: Ordin aprobat
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării a elaborat și coordonat cu Centrul Național Anticorupție mai multe proiecte de ordin. În același timp, semnarea unui ordin a fost amânată până la data semnării acordului de cooperare, context în care să fie asigurată o mai mare vizibilitate a ordinului respectiv.	Nerealizat, transferat pentru următoarea perioadă de raportare.

Prioritatea 1: Excluderea fenomenului colectării plăților informale în instituțiile de învățământ		
Acțiunea 1.5. Crearea grupului interdepartamental pentru monitorizarea procesului și a modului de examinare a petițiilor în care sunt semnalate acte de corupție		
Termenul de realizare: Trimestrul III, 2018		
Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Centrul Național Anticorupție (responsabilitate comună)		
Indicator de progres: Ordin emis		
Progresul în implementarea acțiunii 1.5		
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:		Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:
		Indicator: Ordin emis
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Centrul Național Anticorupție	A fost elaborat de către Centrul Național Anticorupție și coordonat cu Ministerul Educației, Culturii și Cercetării conceptul, structura și proiectul regulamentului referitor la activitatea Grupului interdepartamental pentru monitorizarea procesului și a modului de examinare a petițiilor în care sunt semnalate acte de corupție. În același timp, semnarea unui ordin privind crearea grupului de lucru a fost amânată până la data semnării acordului de cooperare, context în care să fie asigurată o mai mare vizibilitate a activității grupului de lucru respectiv.	Nerealizat, transferat pentru următoarea perioadă de raportare.

Prioritatea 1: Excluderea fenomenului colectării plăților informale în instituțiile de învățământ		
Acțiunea 1.6. Semnarea unui acord de colaborare între Ministerul Educației, Culturii și Cercetării și Centrul Național Anticorupție în scopul prevenirii și combaterii corupției, fortificării integrității cadrelor didactice și promovării standardelor de integritate în societate prin politica în domeniul educației, prioritar prin prevenirea și combaterea plăților informale în sistemul educațional și a coruperii cadrului didactic		
Termenul de realizare: Trimestrul III, 2018		
Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Centrul Național Anticorupție (responsabilitate comună)		
Indicator de progres: Acord semnat		

Progresul în implementarea acțiunii 1.6.		
	Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:
		Indicator: Acord semnat
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Centrul Național Anticorupție	A fost elaborat de către Centrul Național Anticorupție și coordonat cu Ministerul Educației, Culturii și Cercetării proiectul acordului de cooperare care urmează a fi semnat în următoarea perioadă de raportare.	Nerealizat, transferat pentru următoarea perioadă de raportare.

Prioritatea 1: Excluderea fenomenului colectării plăților informale în instituțiile de învățământ		
Acțiunea 1.7. Desfășurarea campaniilor de informare a părinților și elevilor privind interzicerea colectării plăților informale		
Termenul de realizare: 2018-2019		
Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; organele locale de specialitate în domeniul învățământului (responsabilitate concomitentă)		
Indicator de progres: Campanii de informare realizate		
Progresul în implementarea acțiunii 1.7.		
	Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:
		Indicator: Campanii de informare realizate
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; organele locale de specialitate în domeniul învățământului	În majoritate, OLSDÎ au comunicat despre organizarea adunărilor cu elevii și părinții/alți reprezentanți legali ai copiilor, ședințe în cadrul cărora au fost abordate direcționat problemele colectărilor ilicite de bani în cadrul instituțiilor de învățământ. De asemenea, au fost organizate alte activități de informare precum concursuri, flashmob-uri, sesiuni de informare, etc. La același compartiment menționăm participarea reprezentanților ministerului în cadrul emisiunilor TV care au abordat tema corupției în învățământ, însăși aprobarea Planului sectorial anticorupție constituind un subiect activ mediatizat. ² 17 OLSDÎ (Anenii Noi, Bălți, Căușeni, Cimișlia, Chișinău, Drochia, Florești, Glodeni, Nisporeni, Ocnîța, Orhei, Rezina, Rîșcani, Singerei, Soroca, Șoldănești, Ungheni) care au prezentat rapoarte/informații despre realizarea Planului sectorial s-au referit la realizarea prezentei acțiuni și au informat despre organizarea ședințelor tematice (adunări cu părinții sau cu elevii), emiterea/ actualizarea ordinelor referitoare la interzicerea colectărilor de bani, realizarea sondajelor, expoziții de desene, etc. În majoritate, OLSDÎ au indicat despre realizarea activităților de informare în toate instituțiile din teritoriul administrat.	Campanii de informare realizate de către: - 17 OLSDÎ, - 21 instituții de învățământ profesional tehnic. Acțiunile de informare a părinților și elevilor privind interzicerea colectării plăților informale urmează a fi realizate și pe parcursul anului 2019.

² <http://www.trm.md/ro/social/planului-anticorup-ie-in-domeniul-educa-iei-aprobat-de-guvern/>,
http://www.canal2.md/emisiuni/tema-zilei-din-21-08-2018-cu-rodica-josanu-si-natalia-cheptea_92211.html,
https://www.prime.md/ro/guvernul-a-aprobat-planul-sectorial-anticoruptie-in-domeniul-educatiei-metodologia-de-inscriere-a-copiilor-in-clasa-intai-va-fi-revizuita_77737.html, http://hotnews.md/articles/view_hot?id=51613,
<http://itvmoldova.md/index.php/k2-showcase/%C5%9Ftiri/item/5343-planul-anticorup%C8%9Bie-%C3%AEn-educa%C8%9Bie,-aprobat.html>, <https://mama.md/news/news/plan-anticorup%C8%9Bie-%C3%AEn-educa%C5%A3ie-metodologia-de-%C3%AEnscriere-a-copiilor-%C3%AEn-clasa-i-a-va-fi-revizuit%C4%83-r15010/>

	<p>Concomitent, OLSDÎ Bălți a menționat despre realizarea a 3 mese rotunde; OLSDÎ Nisporeni a realizat o campanie de informare cu participarea a 79 elevi și 112 profesori; iar la activitatea organizată de către OLSDÎ Șoldănești au participat 48 părinți și 22 elevi. De asemenea, OLSDÎ Chișinău a relatat despre inițiativa de desfășurare a activităților de prevenire a fenomenului corupției cu participarea voluntarilor din rândul tinerilor din cadrul liceelor din municipiu.</p> <p>Despre informarea părinților și elevilor privind interzicerea colectării plăților informale prin emiterea de ordine, sondaje, panouri informative și alte acțiuni au informat Centrele de excelență în informatică și TI, în transporturi, în energetică și electronică și cel în industria ușoară.</p> <p>De asemenea, 9 Colegii³ și 8 Școli Profesionale⁴ au comunicat despre realizarea a mai multor activități / campaniilor de informare a părinților și elevilor privind interzicerea colectării plăților informale.</p>	
--	--	--

Prioritatea 1: Excluderea fenomenului colectării plăților informale în instituțiile de învățământ		
Acțiunea 1.8. Contracarea constrângerii de către unii părinți a părinților altor elevi de a înființa și de a contribui financiar la fondul clasei		
Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres		
Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; organele locale de specialitate în domeniul învățământului; Centrul Național Anticorupție (responsabilitate concomitentă)		
Indicator de progres: Număr de constrângeri constatate		
Progresul în implementarea acțiunii 1.8.		
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	
	Indicator: Număr de constrângeri constatate	
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; organele locale de specialitate în domeniul învățământului; Centrul Național Anticorupție	Cu privire la realizarea prezentei acțiuni a fost solicitat administrației instituțiilor de învățământ și OLSDÎ să documenteze și să examineze în mod prioritar toate petițiile părinților/ altor reprezentanți legali ai copiilor referitoare la colectarea de bani, inclusiv situațiile în care banii sunt solicitați de către alți părinți. În majoritate, OLSDÎ care au prezentat rapoarte/informații despre realizarea Planului sectorial au evitat să se pronunțe despre realizarea prezentei acțiuni. Astfel că, doar OLSDÎ Bălți a menționat că „au fost constatate 3 cazuri de constrângere/influențare de către unii părinți a altor părinți de a contribui financiar în asociația părinților”. OLSDÎ Chișinău a raportat că	3 cazuri de constrângeri constatate. Acțiunile de contracare a constrângerilor de către unii părinți a părinților altor elevi de a înființa și de a contribui financiar la fondul clasei urmează a fi realizate și în continuare.

³ Colegiul Tehnic Feroviar din Bălți, Colegiul de Industrie Ușoară din Bălți, Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău, Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei, Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani, Colegiul de Medicină Orhei, Colegiul de Medicină Ungheni, Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” or. Soroca, Colegiul Agroindustrial din Rîșcani

⁴ nr.3, mun. Chișinău, nr.5, mun. Chișinău, nr.7, mun. Chișinău, nr.9, mun. Chișinău, com. Bubuieci, or. Rîșcani, or. Florești, com. Cuhureștii de Sus

	acțiunea este realizată și s-a referit la faptul că „în cadrul examinării petițiilor/interpelărilor se inițiază discuții cu colectivele de părinți din grupele/ clasele vizate, cu implicarea reprezentanților Centrului psiho-socio-pedagogic pentru remedierea situațiilor de conflict”.	
--	--	--

Prioritatea 1: Excluderea fenomenului colectării plăților informale în instituțiile de învățământ		
Acțiunea 1.9. Instruirea factorilor de decizie din cadrul organelor locale de specialitate în domeniul învățământului în ceea ce privește colaborarea comunitară și cu asociațiile (organizațiile) obștești ale părinților		
Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres		
Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Centrul Național Anticorupție; Autoritatea Națională de Integritate (responsabilitate concomitentă)		
Indicator de progres: Număr de instruirii realizate; Număr de factori decizionali instruiți		
Progresul în implementarea acțiunii 1.9.		
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:		Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:
		Indicator: Număr de instruirii realizate; Număr de factori decizionali instruiți
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Centrul Național Anticorupție; Autoritatea Națională de Integritate	Instruirea factorilor de decizie din cadrul OLSDÎ privind implementarea planului sectorial anticorupție, inclusiv în ceea ce privește colaborarea comunitară și cu asociațiile (organizațiile) obștești ale părinților a fost realizată în cadrul ședințelor de lucru cu șefii OLSDÎ organizate de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării în perioada 28-29 septembrie 2018.	1 instruire realizată; 35 persoane instruite (șefi OLSDÎ). Acțiunile de instruire urmează a fi continuate.

Prioritatea 1: Excluderea fenomenului colectării plăților informale în instituțiile de învățământ		
Acțiunea 1.10. Instruirea membrilor Consiliului național al elevilor în inițierea, participarea la elaborarea și promovarea deciziilor referitoare la viața școlii		
Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres		
Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării		
Indicator de progres: Număr de instruirii realizate; Număr de elevi instruiți		
Progresul în implementarea acțiunii 1.10.		
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:		Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:
		Indicator: Număr de instruirii realizate; Număr de elevi instruiți
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	Pe lângă Ministerul Educației, Culturii și Cercetării activează în calitate de structuri consultative două Consilii Naționale a Elevilor din învățământul general și din învățământul profesional tehnic. Componenta nominală a ambelor consilii este aprobată pentru perioada unui an de studii. În anul de studii precedent, elevii membri ai Consiliului Național al Elevilor din învățământul profesional tehnic au beneficiat de o vizită de studiu la Centrul Național Anticorupție. Ulterior, în baza cunoștințelor acumulate au monitorizat activitățile anticorupție realizate în instituțiile în care învață. Pentru membrii Consiliului actual vizita de studiu la Centrul	1 instruire realizată; 36 membri CNE instruiți.

	<p>Național Anticorupție a fost planificată pentru 25 ianuarie 2019.⁵ O activitate similară urmează a fi planificată și pentru Consiliul Național al Elevilor din învățământul general.</p> <p>Instruirile realizate în cadrul Consiliilor Naționale a Elevilor au un impact pozitiv în promovarea culturii integrității în rândul elevilor pornind de la principiul „de la egal la egal”. În rapoartele/ informațiile prezentate, un număr mare de instituții de învățământ⁶ au menționat rolul important și implicarea Consiliilor Elevilor în realizarea acțiunilor anticorupție.</p>	
--	--	--

Prioritatea 1: Excluderea fenomenului colectării plăților informale în instituțiile de învățământ	
Acțiunea 1.11. Asigurarea funcționalității eficiente a liniei anticorupție din cadrul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării	
Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres	
Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	
Indicator de progres: Linie telefonică operațională	
Progresul în implementarea acțiunii 1.11.	
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:
<p>Ministerul Educației, Culturii și Cercetării</p> <p>Pe parcursul perioadei de raportare sesizările referitoare la pretinse acte de corupție au fost transmise prin intermediul petițiilor, poștei electronice, audiențelor sau prin contactarea specialiștilor ministerului la alte telefoane de serviciu. Pentru perioada următoare de raportare, în contextul semnării ordinului referitor la interzicerea colectărilor de bani și a creării grupului interdepartamental pentru monitorizarea procesului și a modului de examinare a petițiilor în care sunt semnalate acte de corupție, se planifică acțiuni de promovare a liniei telefonice respective.</p>	<p style="text-align: center;">Indicator: Linie telefonică operațională</p> <p>În perioada de raportare nu au fost înregistrate apeluri la linia specializată a ministerului privind pretinse acte de corupție.</p>
<p>Complementar, despre utilizarea mecanismului liniei telefonice specializate/telefon de încredere, au comunicat AMTAP, USMF „Nicolae Testemițanu” (022 205 875), Universitatea de Stat din Comrat (281082), Centrul de excelență în informatică și TI, Centrul de excelență în industria ușoară, Școala Profesională nr.5, mun. Bălți, Școala Profesională Soroca (0230-2-22-10) și Școala Profesională Florești (0250-2-60-56).</p>	

Prioritatea 2: Gestionarea eficientă și transparentă a banilor publici în instituțiile de învățământ	
Acțiunea 2.1. Fortificarea capacităților Sistemului informațional de management în educație (SIME) prin extinderea acestuia și pentru învățământul preșcolar și cel profesional tehnic	
Termenul de realizare: 2018-2019	
Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Centrul Tehnologii Informaționale și Comunicaționale în Educație (CTICE) (responsabilitate concomitentă)	
Indicator de progres: Sistemul Informațional de Management în Educație (SIME) extins	
Progresul în implementarea acțiunii 2.1.	
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:

⁵ <https://www.cna.md/libview.php?l=ro&idc=132&id=2216&t=/Sensibilizare/Instruiri/Instruiri-i-educatie-anticoruptie/Activitati-planificate-pentru-saptamana-21-25-ianuarie-2019>

⁶ Centrul de excelență în transporturi, Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău, Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani, Colegiul de Medicină Orhei, Colegiul de Medicină Ungheni, Școlile Profesionale nr. 3, mun. Chișinău, nr. 5, mun. Chișinău, nr. 10, mun. Chișinău, com. Bubuieci

		Indicator: SIME extins
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Centrul Tehnologii Informaționale și Comunicaționale în Educație	Pentru învățământul preșcolar în 2018 s-au colectat datele privind dotările grădinițelor cu TIC. La nivelul învățământului profesional tehnic s-au elaborat Termenii de referință pentru elaborarea și integrarea modulului în SIME existent și Termenii de referință pentru integrarea modulelor pe portalul datelor deschise sime.md. Ambele acte au fost remise pentru aprobare.	Ațiuni de pregătire realizate în termen.

Prioritatea 2: Gestionarea eficientă și transparentă a banilor publici în instituțiile de învățământ

Acțiunea 2.2. Publicarea rapoartelor anuale ale instituțiilor de învățământ privind realizarea procedurilor de achiziții publice pe paginile web ale acestora

Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres

Instituția responsabilă: Instituțiile de învățământ

Indicator de progres: Rapoarte elaborate și publicate

Progresul în implementarea acțiunii 2.2.

Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:
--	--

Indicator:
Rapoarte elaborate și publicate

Instituțiile de învățământ	<p>Despre publicarea rapoartelor privind realizarea procedurilor de achiziții au comunicat 3 instituții de învățământ superior (Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, AMTAP, Universitatea de Stat din Tiraspol⁷).</p> <p>Informația referitoare la elaborarea și publicarea rapoartelor de achiziții se regăsește în rapoartele a 5 Centrele de excelență – în informatică și TI, în energetică și electronică, în servicii și prelucrarea alimentelor, în medicină și farmacie „Raisa Pacalo” și cel în securitatea frontierei. La același subiect au comunicat realizarea acțiunii Colegiul de Medicină Ungheni și Școlile Profesionale nr.3, mun. Bălți și nr.5, mun. Bălți.</p> <p>În rapoartele/ informațiile prezentate, 6 OLSDÎ – Bălți, Chișinău, Florești, Leova Șoldănești și Ungheni s-au referit la realizarea prezentei acțiuni. Mai multe OLSDÎ menționează despre faptul că nu toate instituțiile de învățământ dispun de pagină web pentru a publica rapoartele, dar informația respectivă este afișată pe panouri informative și, eventual, discutată în cadrul ședințelor. OLSDÎ Bălți a relatat că „rapoartele anuale, planul pentru achiziții precum și anunțurile pentru achiziții sunt publicate pe pagina Primăriei mun. Bălți precum și pe pagina OLSDÎ.” OLSDÎ Ungheni a indicat că instituțiile de învățământ „publică rapoartele pe rețelele de socializare, plasează pe panoul informativ”. OLSDÎ Chișinău, comunică că „rapoartelor anuale privind realizarea procedurilor de achiziții publice ale</p>	<p>Rapoarte elaborate și publicate de către:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3 instituții de învățământ superior; - 8 instituții de învățământ profesional tehnic; - 6 OLSDÎ. <p>Urmează a fi desfășurate activități de informare/ responsabilizare astfel încât să fie îmbunătățit nivelul de implementare a acțiunii 2.2.</p>
----------------------------	--	---

⁷ <http://amtap.md/rapoarte-de-activitate-2/>

	DGETS, DETS din sectoare și ale instituțiilor de învățământ cu autonomie financiară sunt plasate pe paginile web.”	
--	--	--

Prioritatea 2: Gestionarea eficientă și transparentă a banilor publici în instituțiile de învățământ		
Acțiunea 2.3. Inventarierea și luarea la evidență contabilă de către directorii instituțiilor de învățământ a tuturor bunurilor donate de către asociațiile (organizațiile) obștești (ale părinților) înregistrate în modul stabilit la Agenția Servicii Publice/organele administrației publice locale, părinți, precum și din partea altor persoane juridice, cu plasarea actului de inventariere la loc vizibil la intrarea în instituțiile de învățământ. Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres Instituția responsabilă: Instituțiile de învățământ Indicator de progres: Inventariere efectuată		
Progresul în implementarea acțiunii 2.3.		
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:		Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:
		Indicator: Inventariere efectuată
Instituțiile de învățământ	OLSDÎ Bălți, Drochia, Chișinău, Florești, Ialoveni, Nisporeni, Rezina, Soroca, Șoldănești și Ștefan Vodă au raportat acțiunea ca fiind realizată. OLSDÎ Ungheni a menționat că „în ultimii ani se înscriu în instituțiile de învățământ tot mai multe donații din diferite surse, care nu întotdeauna se iau la evidență. Se va indica instituțiilor să perfecțeze evidența contabilă a tuturor bunurilor donate și afișarea informației pe un panou la intrarea în instituție”. Inventarierea și luarea la evidență contabilă a tuturor bunurilor donate este reflectată în rapoartele/ informațiile a 3 Centre de excelență – în informatică și TI, în energetică și electronică și cel în securitatea frontierei, a 3 Colegii – „Vasile Lupu” din Orhei, de Medicină Bălți și „Mihai Eminescu” din Soroca, precum și 4 Școli Profesionale – nr. 7, mun. Chișinău, nr. 5, mun. Bălți, com. Alexândreni și or. Hîncești, precum și în informația Liceului Academic de Arte Plastice „Igor Vieru”.	10 OLSDÎ raportează că inventarierea a fost efectuată în cadrul instituțiilor de învățământ din teritoriul administrat. 10 instituții de învățământ profesional tehnic completează ca fiind realizată inventarierea și luarea la evidență contabilă a tuturor bunurilor donate. Urmează a fi desfășurate activități de informare/ responsabilizare astfel încât să fie îmbunătățit nivelul de implementare a acțiunii 2.3.

Prioritatea 2: Gestionarea eficientă și transparentă a banilor publici în instituțiile de învățământ		
Acțiunea 2.4. Informarea asociațiilor (organizațiilor) de părinți cu privire la bugetul aprobat (acordat) al instituției pentru anul de învățământ în gestiune, precum și cu privire la necesitățile suplimentare ale instituției, neacoperite de mijloacele bugetare acordate, prin afișarea informației la intrarea în instituții sau în alte locuri vizibile. Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres. Instituția responsabilă: Instituțiile de învățământ Indicator de progres: Informație transmisă asociațiilor părintești Informație afișată pe panoul informative din cadrul instituției de învățământ.		
Progresul în implementarea acțiunii 2.4.		
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:		Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:
		Indicator: Informație transmisă asociațiilor părintești; Informație afișată pe panoul informative din cadrul instituției de învățământ.

Instituțiile de învățământ	Datele referitoare la informarea asociațiilor (organizațiilor) de părinți cu privire la bugetul aprobat (acordat) al instituției, precum și cu privire la necesitățile suplimentare ale instituției sunt reflectate în rapoartele/informațiile transmise de către 15 OLSDÎ (Anenii Noi, Bălți, Călărași, Cimișlia, Chișinău, Drochia, Leova, Nisporeni, Ocnița, Orhei, Rezina, Soroca, Șoldănești, Ștefan Vodă, Ungheni). Suplimentar indicatorului „informație afișată”, unele OLSDÎ (Călărași, Șoldănești, Ungheni, Ștefan Vodă) au menționat despre organizarea audierilor publice privind bugetul instituției, activitate susținută în cadrul proiectului „Școala mea” ⁸ .	15 OLSDÎ au raportat despre monitorizarea afișării pe panoul informativ din cadrul instituției de învățământ a datelor despre bugetul instituției și realizarea acestuia. Nu au fost înregistrate petiții privind refuzul instituției de a furniza asociațiilor de părinți informația solicitată.
----------------------------	---	---

Prioritatea 2: Gestionarea eficientă și transparentă a banilor publici în instituțiile de învățământ	
Acțiunea 2.6. Plasarea informației despre comanda de stat pe paginile web ale universităților	
Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres	
Instituția responsabilă: Instituțiile de învățământ superior, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	
Indicator de progres: Informație publicată pe pagina web a instituțiilor de învățământ superior	
Progresul în implementarea acțiunii 2.6.	
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:
	Indicator: Informație publicată
Instituțiile de învățământ superior; Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	<p>În perioada de referință, a fost emis Ordinul Ministrului Educației, Culturii și Cercetării nr.774 din 22.05.2018 „Cu privire la mecanismul de repartizare a locurilor cu finanțare din bugetul de stat pentru instituțiile de învățământ superior publice din subordinea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării”; precum și Ordinul Ministrului Educației, Culturii și Cercetării nr.900 din 12.06.2018 „Cu privire la instituirea Comisiei de repartizare a locurilor cu finanțare din bugetul de stat pentru instituțiile de învățământ superior publice din subordinea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării”. Urmare a acestui proces, a fost întocmit un proces-verbal (nr.1 din 10.07.2018) al ședinței Comisiei de repartizare a locurilor cu finanțare din bugetul de stat alocate în Planul de pregătire a cadrelor pe specialități și domenii generale de studii, în anul universitar 2018-2019, pentru instituțiile de învățământ superior publice din subordinea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării.</p> <p>Obligativitatea plasării informației despre comanda de stat pe paginile web ale universităților a intrat în vigoare ulterior sesiunii de admitere 2018. Pentru anii următori acest aspect urmează a fi monitorizat.</p> <p>În același timp, în rapoartele/informațiile prezentate de către 5 instituții a fost menționat despre plasarea informației privind comanda de stat pe paginile web ale acestora (Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, AMTAP, ASEM, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, Universitatea de Stat din Tiraspol). De asemenea, planul de înmatriculare poate fi accesat și pe site-urile oficiale ale altor instituții de învățământ superior (de exemplu: Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”)⁹.</p> <p>De asemenea, monitorizarea direcției de profil a permis a constata că toate instituțiile de învățământ superior (publice și private) reflectă pe pagina web informațiile privind oferta academică.</p> <p>Deși nu a fost instituită obligativitatea de a plasa informația despre comanda de stat pe paginile web ale instituțiilor de învățământ profesional tehnic, în mod transparent, unele instituții și-au asumat această sarcină. Astfel că, Centrele de excelență în informatică și TI, în transporturi și cel în industria ușoară au menționat plasarea informațiilor despre admitere pe paginile web ale acestora.</p>

⁸ <http://scoalamea.md/> „Școala Mea” este o inițiativă a Expert-Grup, lansată în 2014. Misiunea proiectului este să îndemne cetățenii să contribuie, împreună cu autoritățile naționale, regionale și centrale, la promovarea unor servicii în educație mai bune. Proiectul este finanțat de Grupul Băncii Mondiale în cadrul Parteneriatului Global pentru Responsabilizare Socială, cu suportul informațional al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova

⁹ <http://www.academy.army.md/admiterea/plan-de-inmatriculare/>

Prioritatea 2: Gestionarea eficientă și transparentă a banilor publici în instituțiile de învățământ		
Acțiunea 2.7. Publicarea rapoartelor financiare anuale ale universităților pe pagina lor web		
Termenul de realizare: Permanent, cu anuală a indicatorilor de progres		
Instituția responsabilă: Instituțiile de învățământ superior		
Indicator de progres: Informație publicată pe pagina web a instituțiilor de învățământ superior		
Progresul în implementarea acțiunii 2.7.		
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:		Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:
		Indicator: Informație publicată
Instituțiile de învățământ superior	Despre publicarea rapoartelor financiare au comunicat 3 instituții de învățământ superior (Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, AMTAP, ASEM). Totodată, fiind accesate site-urile web oficiale ale instituțiilor de învățământ superior, au fost vizualizate rapoarte financiare sau alte tipuri de rapoarte care conțin informații la compartimentul „buget și finanțe” ale altor 3 instituții de învățământ superior (UTM, ASEM, Academia de Administrarea Publică) ¹⁰ . Complementar, despre publicarea rapoartelor financiare anuale a instituției pe pagina web a comunicat Centrul de excelență în industria ușoară, Colegiul „Vasile Lupu” Orhei și Școlile profesionale nr.7, mun. Chișinău, com. Bubuieci, nr. 3, mun. Bălți, nr. 5, mun. Bălți și or. Hîncești.	6 instituții de învățământ superior publică rapoarte financiare sau alte tipuri de rapoarte care conțin informații la compartimentul „buget și finanțe”. 7 instituții de învățământ profesional tehnic confirmă realizarea acțiunii.

Prioritatea 3: Reducerea incidenței fraudei academice în instituțiile de învățământ		
Acțiunea 3.2. Desfășurarea instruirilor/ campaniilor de informare a studenților cu privire la rigorile de etică aplicabile în mediul profesional tehnic și universitar		
Termenul de reali zare: Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres		
Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Centrul Național Anticorupție		
Indicator de progres: Număr de instruirii/ campanii de informare realizate; Număr de studenți instruiți		
Progresul în implementarea acțiunii 3.2.		
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:		Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:
		Indicator: Număr de instruirii/ campanii de informare realizate; Număr de studenți instruiți
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Centrul Național Anticorupție	În perioada 15-19 octombrie, 26 de instituții de învățământ superior au realizat prelegeri publice cu tematica ce ține de plagiarism și fraudă academică, cu participarea a mai mult de 5 mii studenți, preponderent de la anul I de studii ¹¹ . Totodată, în același context, a fost organizată o Masă rotundă de sensibilizare cu participarea a: - 40 studenți și 28 profesori de la UTM; - 36 studenți și 28 profesori de la USMF „Nicolae Testemițanu”;	- 1 campanie realizată; - mai mult de 5000 studenți participanți la prelegere publică cu tematica ce ține de plagiarism și fraudă academică (de exemplu: USMF „Nicolae Testemițanu” – 793 studenți, UASM – 362 studenți); - 1 eveniment public cu participarea a 92 de studenți, 80 de profesori, reprezentanți ai ministerului și ai Centrului Național Anticorupție.

¹⁰ <https://utm.md/senatul/raport-rector-2017.pdf>, <https://utm.md/administratia/raporturi-si-planuri-anuale/>,
http://www.ase.md/files/documente/rapoarte/activitate_2017-2018.pdf, <http://academy.police.md/assets/files/pdf/rap-fin-2017.pdf>,
<http://amtap.md/wp-content/uploads/2018/10/raport-2018.pdf>, <http://amtap.md/rapoarte-de-activitate-2/>,
<http://aap.gov.md/sites/default/files/31.12.17.pdf#overlay-context>, <http://academy.police.md/1087>,
<http://www.aap.gov.md/ro/article/raporte>

¹¹ <http://www.ase.md/evenimente/campanie-de-informare-i-prevenire-a-corup-ie.html>, <http://usmf.md/events/event/id/873/>,
<http://www.usch.md/15-19-octombrie-saptamana-anticoruptie-la-usc/>, etc.

	<p>- 16 studenți și 24 profesori de la USM; - reprezentanți ai ministerului; - reprezentanți ai Centrului Național Anticorupție.</p> <p>Instituțiile de învățământ superior care au prezentat informații privind realizarea Planului sectorial au raportat un număr mare de acțiuni realizate pentru sporirea nivelului de respectare a eticii universitare în rândul studenților.</p> <p>Centrul de excelență în transporturi a menționat despre desfășurarea de către Consiliul elevilor, în lunile aprilie și octombrie 2018, a campaniei de informare a tinerilor cu rigorile de etică aplicabile în mediul profesional tehnic și responsabilitatea juridică.</p> <p>În cadrul Centrului de excelență în energetică și electronică „au fost desfășurate 4 instruirii/ campanii de informare a elevilor cu privire la rigorile de etică aplicabile în mediul profesional tehnic”.</p> <p>Totodată, instituțiile de învățământ profesional tehnic au menționat despre realizarea activităților respective de informare cu participarea reprezentanților Centrului Național Anticorupție (Colegiul Național de Comerț al ASEM, Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” din Soroca, Școala Profesională nr. 5, mun. Chișinău, Liceul internat republican cu profil sportiv) sau cu implicarea a altor reprezentanți ai organelor de drept (Colegiul „Mihail Ciachir” din Comrat, Școala Profesională nr. 10, mun. Chișinău, Școala Profesională Telenești).</p>	
--	--	--

Prioritatea 3: Reducerea incidenței fraudei academice în instituțiile de învățământ	
Acțiunea 3.3. Implementarea platformelor/softurilor antiplagiat în universități	
Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres	
Instituția responsabilă: Instituțiile de învățământ superior, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Consiliile de etică	
Indicator de progres: Număr de cazuri de fraudă denunțate; platforme elaborate/ implementate	
Progresul în implementarea acțiunii 3.3.	
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:
	Indicator: Număr de cazuri de fraudă denunțate; platforme elaborate/ implementate
Academia „Ștefan cel Mare” a MAI	„În cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI este demarat procesul de colectare și stocare securizată pe suporturi optice a tezelor de licență, elaborate de către studenții instituției, în scopul creării bazei de date care ulterior va fi folosită pentru verificare. Academia planifică procurarea unui program soft pentru verificarea tezelor de licență la plagiat.”
Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice (AMTAP)	„În prezent în cadrul AMTAP este folosit programul www.detectareplagiat.ro . Specificul procesului de studii într-o instituție de învățământ artistic presupune forma publică a desfășurării majorității probelor de evaluare a competențelor profesionale ale studenților. În cadrul AMTAP examenele la disciplinele de specialitate sunt realizate în formă de concerte, spectacole, expoziții etc. cu acces liber. Rezultatele examenelor sunt discutate în cadrul comisiilor de evaluare formate din câțiva membri ai catedrelor, cu participarea decanilor, prorectorilor, rectorului și altor persoane competente. Notarea se realizează colegial, de comun acord sau într-o formă de calculare a mediei notelor tuturor membrilor comisiei. În cadrul examenelor la discipline teoretice, la AMTAP se practică formarea comisiilor de examinare din cel puțin doi profesori, ceea ce exclude posibilitatea de mituire a persoanelor implicate în proces de evaluare a cunoștințelor. Aceste modalități de evaluare a cunoștințelor și abilităților

	studentilor asigură transparența obținerii rezultatelor.”
Academia de Studii Economice din Moldova (ASEM)	„În ASEM funcționează, începând cu anul 2012, sistemul Antiplagiat. Fiecare absolvent plasează teza de licență/master în Repozitoriul ASEM în vederea verificării originalității tezei. Teza este admisă spre susținere doar după ce trece cu succes testul Antiplagiat. În anul 2017-2018 au fost plasate 1737 teze de licență și 613 teze de master. A fost emis Ordinul rectorului ASEM nr.202-ST din 21 mai 2018 cu referire la interzicerea colectării mijloacelor bănești în scopul organizării examenelor de absolvire.”
Institutul Internațional de Management „IMI-NOVA”	„Crearea unui sistem intern antiplagiat, care constituie un repozitoriu ce totalizează tezele de licență și master elaborate în cadrul IMI-NOVA. În procesul de elaborare a tezelor profesorii folosesc softuri antiplagiat întru detectarea conținutului ce nu-i aparține autorului. Întru supravegherea minuțioasă a elaborării tezelor de licență/master, acest proces este fragmentat în 4 etape (conform unui grafic emis de catedră), ultima fiind susținerea preventivă a tezei elaborate la catedră în fața comisiei formată din membrii catedrei. Printre măsurile de evitare a fraudelor menționăm monitorizarea prezenței la ore, structurarea borderourilor (și a notei finale, respectiv) în așa fel încât prezența la ore, la teste și participarea studentului la activitățile din cadrul cursului să fie corect reflectate.”
Universitatea Agrară de Stat din Moldova (UASM)	„Tezele de licență și master sunt verificate cu ajutorul programei de detectare a plagiatului.” A fost organizat seminarul „Cu privire la furtul intelectual”.
Universitatea Liberă Internațională din Moldova	Din 2017, prin aprobarea Regulamentului antiplagiat al ULIM, Hotărârea 22.02.2017, a fost elaborat program specializat antiplagiat ULIM intern pentru verificarea Tezelor/Proiectelor de Licență și Tezelor de Master.
Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul	„Din anul 2015, Universitatea dispune de Softul Antiplagiat. De asemenea, în același an, Senatul Universității de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul, a aprobat Regulamentul Anti-plagiat ¹² . Conform regulamentului menționat, textul lucrărilor de master, în versiunea finală, admisă în vederea susținerii este depusă la catedre / departamente și este supus verificării în cadrul platformei Sistemantiplagiat.ro. Pentru fiecare lucrare verificată este generat un Raport de Similitudine în platforma Sistemantiplagiat.ro. Publicațiile cadrelor didactice, de asemenea, sunt supuse verificării în cadrul aceleiași platforme. Acest regulament și Sistemantiplagiat.ro. sunt funcționale și în prezent.”
Universitatea de Stat din Tiraspol (UST)	„A fost achiziționat de către UST sistemul licențiat sistemantiplagiat.ro.”
Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți (USARB)	„S-au depus eforturi considerabile vizând diminuarea practicilor de copiere și plagiat. Modernizarea instituțiilor de învățământ superior din Republica Moldova necesită acțiuni constante și consecvente din partea factorilor de decizie în vederea sporirii calității studiilor, inclusiv prin implementarea unor proceduri eficiente de profilaxie și combatere a furtului intelectual și prin dezvoltarea la studenți a culturii anti-plagiat. În acest context, cele patru facultăți ale Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți întreprind o serie de măsuri care au drept scop profilaxia/combateră plagiatului: Procesul de cercetare științifică a studenților este monitorizat de titularii cursurilor. Conducătorii de teze (de an, de licență, de master) verifică tezele la plagiat prin sisteme gratuite din internet (de exemplu: Adevoplagiat, Google), cerând de la studenți eliminarea plagiatului, dacă acesta este depistat. La fel, în USARB se mai utilizează și alte sisteme antiplagiat: www.detectorplagiat.ro versiunea 3.0, text.ru, www.sistemantiplagiat.ro; Studenții își elaborează tezele de an, de licență și de master în conformitate cu rigorile stipulate în Recomandările de realizare a tezelor de licență și de master în Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți din 04.12.2015 ¹³ . Conducătorii științifici monitorizează cercetarea îndeplinită de student pe parcursul anului de studii, iar susținerea preventivă a tezelor este un instrument prin care comisiile create de catedrele de profil au posibilitate să sancționeze studenții care nu respectă aceste rigori și practică tehnici de plagiat; La prezentarea tezelor de licență și de master studenții sunt obligați să semneze „Declarația pe propria răspundere” prin care își asumă responsabilitatea de a nu utiliza elemente de plagiat; Consiliul metodic USARB a recomandat cadrelor de profil să includă în Curriculum la unitățile de curs Bazele investigațiilor științifice și Etica profesională teme

¹² <http://usch.md/wp-content/uploads/2015/12/Regulament-Antiplagiat-USC.pdf>

¹³ http://www.usarb.md/fileadmin/EVENIMENTE_2016/Recomandari_de_realizare_a_tezei_de_licenta_si_de_master_in_USARB.compressed.pdf

	privind protecția dreptului de autor și modalități de educare a culturii anti-plagiat; În cadrul facultăților, pe parcursul anului de studii se organizează seminare publice cu genericul „Fenomenul plagiatului și a furtului intelectual în activitatea studentescă”; La Facultatea de Științe Reale, Economice și ale Mediului a fost organizată Masa rotundă „Fenomenul plagiatului și a furtului intelectual în mediul academic al Republicii Moldova și sisteme web de detectare a acestora”, 26 mai 2018; La Facultatea de Drept și Științe Sociale s-au promovat mai multe ore publice cu tematici prin care titularii cursurilor au explicat cadrul legal al drepturilor de autor precum și consecințele nefaste ale plagiatului. La aceste ore au participat și studenți de la alte facultăți; La Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte și la Facultatea de Litere în cadrul instrucțiunilor pentru stagiile de practică în anul absolvent s-au inclus și indicații privind protecția dreptului de autor și consecințele negative ale plagiatului. La facultăți se organizează întâlniri sistematice cu studenți și profesori care revin din mobilitate academică și diseminează informația privind principiile de promovare a corectitudinii de cercetare în prestigioase instituții de învățământ superior din lume; Biblioteca Științifică USARB a organizat o serie de seminare tematice pentru profesori și studenți privind utilizarea corectă a informației plasate în mediul public. Biblioteca oferă gratis o bază de date impunătoare ¹⁴ , precum și repozitorii ¹⁵ , ajutând cititorii să respecte în cercetare principiile acurateței și corectitudinii academice.”
Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău	„Centrul de Tehnologii Informaționale a universității, pentru a contracara cazurile de plagiat la scrierea tezelor de licență și master, a elaborat programul „Antiplagiat” (ședința Consiliului de Administrație, proces-verbal nr.3 din 18.09.2018). La ședința Senatului din 25.10.2018, proces-verbal nr.3, a fost aprobat Regulamentul privind prevenirea plagiatului în cadrul Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău.”
Universitatea Tehnică a Moldovei (UTM)	„În vederea asigurării calității educației și cercetării în Republica Moldova, și întru stoparea practicii răspândite de plagiere a lucrărilor individuale, tezelor de licență/master, ale studenților în cadrul instituțiilor de învățământ superior, UTM a elaborat un sistem antiplagiat integrat în cadrul Sistemului Informațional de Management Universitar. Complementar, în vederea determinării studenților universității de a evita orice mijloc de a plagia careva lucrări, în programele de studii superioare de licență, ciclul I, precum și master, ciclul II, sunt prevăzute unități de curs precum Metode și mijloace de cercetare, Creativitate și inventică, Bazele cercetării aplicative, Managementul cercetării științifice, care includ tematici legate de proprietatea intelectuală.”
Din numărul total de 18 rapoarte/informații prezentate de către instituțiile de învățământ superior, 11 conțin informații privind reducerea incidenței fraudei academice în instituțiile de învățământ la elaborarea tezelor de licență/master, inclusiv prin implementarea platformelor/softurilor antiplagiat. Complementar, au fost reținute ca fiind relevante alte informații relatate privind acțiuni realizate în scopul cultivării intoleranței față de acțiuni de fraudă academică (plagiat, copiat, mituire) în mediul educațional.	Platforme/ softuri antiplagiat implementate de către 10 instituții de învățământ superior. Totodată, instituțiile nu au comunicat despre cazuri de fraudă denunțate.

Prioritatea 3: Reducerea incidenței fraudei academice în instituțiile de învățământ	
Acțiunea 3.4. Implementarea mecanismelor de prevenire a corupției în cadrul sesiunilor de teze semestriale și de examene în învățământul general	
Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres	
Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare (responsabilitate comună)	
Indicator de progres: Mecanisme de prevenire a corupției implementate	
Progresul în implementarea acțiunii 3.4.	
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:
	Indicator: Mecanisme implementate
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare	Au fost aprobate în redacție nouă regulamentele privind organizarea examenelor naționale de absolvire a gimnaziului și examenul național de bacalaureat. Ambele regulamente au fost supuse expertizei anticorupție ceea ce a
	Regulamentele de examen au fost supuse expertizei anticorupție; toate persoanele implicate în organizarea și desfășurarea examenului au semnat angajamente de activitate conform modelului aprobat; a fost continuată practica supravegherii video a

¹⁴ <http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/baze-de-date>

¹⁵ <http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/repozitorii>

	<p>permis consolidarea aspectelor aferente prevenirii fraudei, inclusiv evitării conflictului de interese.</p> <p>Se mențin rigorile pentru desfășurarea corectă a examenului.</p> <p>La examenul de bacalaureat, sesiunea 2018, au fost admiși 10616 candidați din licee teoretice, 4016 candidați din colegii/centre de excelență, 168 de candidați din universități, 332 de candidați care s-au înscris în regim de externat și 3022 de restanțieri din sesiunile anterioare, în total 18154 de candidați. Dintre aceștia, au fost eliminați din examen pentru fraudă 6 candidați.</p>	<p>examenului național de bacalaureat; persoane instruite, inclusiv cu participarea reprezentanților Centrului Național Anticorupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 35 de președinți ai Comisiilor Raionale/Municipale de examene, - 754 de profesor evaluatori, membri ai 18 Comisii Republicane de Evaluare/ 18 Comisii Republicane de Examinare a Contestațiilor, - 92 președinți și 177 secretari ai Centrelor de Bacalaureat.
--	---	--

Prioritatea 3: Reducerea incidenței fraudei academice în instituțiile de învățământ	
Acțiunea 3.5. Implementarea mecanismelor de prevenire a corupției în cadrul olimpiadelor școlare	
Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres	
Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare (responsabilitate comună)	
Indicator de progres: Mecanismele de prevenire a corupției în cadrul olimpiadelor școlare implementate	
Progresul în implementarea acțiunii 3.5.	
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:
<p>Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare</p>	<p>Indicator: Mecanisme implementate</p> <p>Persoanele implicate în organizarea și desfășurarea olimpiadelor școlare au semnat angajamente de activitate conform modelului aprobat;</p> <p>au fost supravegheate video probele teoretice la toate disciplinele la faza raională/municipală și republicană;</p> <p>persoane instruite - 474 membri ai Consiliilor Olimpice Republicane și ai Juriilor Olimpice republicane la disciplinele de studii.</p>

Prioritatea 3: Reducerea incidenței fraudei academice în instituțiile de învățământ	
Acțiunea 3.6. Transparentizarea examenului de calificare în învățământul profesional tehnic prin metoda sistemului unificat de evaluare finală a competențelor profesionale ale absolvenților și dezvoltarea parteneriatelor dintre comitetele sectoriale de profil, instituția de învățământ și agentul economic	
Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres	
Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	
Indicator de progres: Mecanisme implementate la toate meseriile și instituțiile de învățământ profesional tehnic secundar	
Progresul în implementarea acțiunii 3.6.	
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:
<p>Ministerul Educației, Culturii și Cercetării</p>	<p>Indicator: Mecanisme implementate</p> <p>A fost introdusă obligativitatea deținerii funcției de președinte al Comisiei de evaluare și calificare de către un agent economic sau reprezentanți ai învățământului superior;</p> <p>inclusiunea în comisii a evaluatorilor externi;</p> <p>susținerea examenului de calificare la sediul agentului economic.</p>

	<p>profesionale certificate; pentru domeniul de educație Artă/Sport – cadre didactice din instituțiile de învățământ superior de profil; în comisie sunt incluși evaluatori externi. A fost extinsă practica susținerii examenului de calificare direct la sediul agentului economic.</p> <p>În mare parte, rapoartele/ informațiile prezentate de către instituțiile de învățământ profesional tehnic¹⁶ se referă la transparentizarea examenului de calificare.</p>	
--	--	--

Prioritatea 4: Monitorizarea aplicării Codului de etică al cadrului didactic și pregătirea cadrelor didactice pentru promovarea educației de integritate și anticorupție

Acțiunea 4.1. Monitorizarea aplicării Codului de etică a cadrului didactic
Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres
Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; OLSDÎ (responsabilitate concomitentă)
Indicator de progres: Note informative, rapoarte elaborate și discutate; număr de cazuri de încălcări sesizate și sancționate

Progresul în implementarea acțiunii 4.1.

Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:		Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:
		Indicator: Note informative, rapoarte elaborate și discutate; număr de cazuri de încălcări sesizate și sancționate
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; OLSDÎ	<p>Majoritatea OLSDÎ¹⁷ comunică despre monitorizarea aplicării Codului de etică a cadrului didactic. În toate informațiile se indică despre constituirea Consiliilor de etică și monitorizarea activității acestora. Exemplificând, OLSDÎ Florești a indicat despre realizarea a 5 vizite de monitorizare; în raportul OLSDÎ Călărași este reflectat faptul că „toate instituțiile de învățământ dețin Planul anual de activitate al Consiliului de etică pentru anul de studii, elaborat și aprobat anual la Consiliul de Administrație”. Doar în 8 rapoarte se menționează despre încălcări și sancțiuni (cifra raportată variază între 1 și 8 cazuri per raion/municipiu).</p> <p>Despre monitorizarea aplicării Codului de etică al cadrului didactic se menționează de către 5 Centre de excelență¹⁸, 15 Colegii¹⁹ și 19 Școli Profesionale²⁰.</p>	17 OLSDÎ raportează acțiunea ca fiind realizată.

¹⁶ Centrul de excelență în informatică și TI, Centrul de excelență în transporturi, Centrul de excelență în energetică și electronică, Centrul de excelență în industria ușoară, Centrul de excelență în servicii și prelucrarea alimentelor, Centrul de excelență în medicină și farmacie "Raisa Pacalo"

¹⁷ Anenii Noi, Bălți, Călărași, Căușeni, Cimișlia, Chișinău, Florești, Glodeni, Leova, Nisporeni, Ocnita, Orhei, Rîșcani, Soroca, Șoldănești, Ștefan Vodă, Ungheni

¹⁸ Centrul de excelență în informatică și TI, Centrul de excelență în transporturi, Centrul de excelență în energetică și electronică, Centrul de excelență în industria ușoară, Centrul de excelență în educație artistică "Ștefan Neaga", Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca, Colegiul de Medicină Ungheni și Școlile Profesionale nr. 7, mun. Chișinău, com. Bubuieci, nr. 5, mun. Bălți, or. Rîșcani, or. Telenești, or. Hîncești, s. Ciurmai

¹⁹ Colegiul Tehnic al UTM, Colegiul de Construcții din Hîncești, Colegiul Tehnic Feroviar din Bălți, Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău, Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei, Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca, Colegiul de Medicină Orhei, Colegiul de Medicină Ungheni, Colegiul de Medicină Bălți, Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală” din Chișinău, Colegiul Tehnic Agricol din Soroca, Colegiul Agroindustrial din Rîșcani, Colegiul Tehnic Agricol din Svetlii, Colegiul Agroindustrial „Gheorghe Răducan”, Grinăuți, Colegiul Internațional de Administrare și Business

Prioritatea 4: Monitorizarea aplicării Codului de etică al cadrului didactic și pregătirea cadrelor didactice pentru promovarea educației de integritate și anticorupție	
Acțiunea 4.3. Instruirea cadrelor didactice cu privire la rigorile Codului de etică al cadrului didactic	
Termenul de realizare: 2018-2020	
Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	
Indicator de progres: Număr de instruirii realizate; număr de cadre didactice instruite	
Progresul în implementarea acțiunii 4.3.	
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:
	Indicator: Număr de instruirii realizate; Număr de cadre didactice instruite
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	<p>În cadrul ședinței din 11 septembrie 2018 cu responsabilii de atestare a cadrelor didactice din cadrul OLSDÎ s-a solicitat să se organizeze sesiuni de informare cu privire la necesitatea respectării prevederilor legale și a Codului de etică al cadrelor didactice și a fost adus la cunoștință Planul sectorial.²¹ Totodată, 14 instituții de învățământ superior²², în informațiile prezentate, au comunicat despre realizarea acțiunilor de responsabilizare/ informare a cadrelor didactice cu privire la rigorile Codului de etică. Cele mai frecvente activități se referă la Comisiile de Disciplină/de Etică, sondaje realizate de către studenți, ateliere de lucru, seminare de informare, emiterea ordinelor/ dispozițiilor care abordează tematica corupției.</p> <p>Cu privire la rigorile Codului de etică al cadrului didactic, potrivit datelor transmise, au fost instruite 79 cadre didactice din cadrul Centrului de excelență în informatică și TI, 112 cadre didactice de la Centrul de excelență în energetică și electronică, precum și personalul didactic de la Centrul de excelență în servicii și prelucrarea alimentelor.</p> <p>În majoritate, Colegiile²³ și Școlile Profesionale²⁴ au comunicat despre</p>

²⁰ Școala Profesională nr.3, mun. Chișinău, nr.6, mun. Chișinău, nr.7, mun. Chișinău, nr.9, mun. Chișinău, com. Bubuieci, nr.3, mun. Bălți, nr.4, mun. Bălți, nr.5, mun. Bălți, or. Briceni, or. Rîșcani, or. Soroca, or. Florești, com. Cuhureștii de Sus, com. Alexandreni, or. Telenești, or. Ungheni, or. Criuleni, nr. 1, or. Cahul, s. Ciurui, r-nul Taraclia

²¹ <https://mecc.gov.md/ro/content/secretarul-de-stat-angela-cutasevici-participat-la-sedinta-de-lucru-cu-responsabilii-de>

²² Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, Academia de Studii Economice din Moldova, Institutul Internațional de Management „IMI-NOVA”, Universitatea Pedagogică de Stat „I. Creangă”, Universitatea Tehnică a Moldovei, Universitatea de Stat „Alecă Russo” din Bălți, Universitatea de Stat din Tiraspol (cu sediul în mun. Chișinău), Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Universitatea Agrară de Stat din Moldova, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul, Universitatea de Stat din Taraclia, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițanu”, Universitatea „Perspectiva – INT”, IPÎ Institutul de Științe Penale și Criminologie Aplicată

²³ Colegiul Tehnologic din Chișinău, Colegiul Tehnic al UTM, Colegiul de Construcții din Hîncești, Colegiul Politehnic din Bălți, Colegiul Tehnic Feroviar din Bălți, Colegiul de Industrie Ușoară din Bălți, Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău, Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei, Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani, Colegiul „Mihail Ciachir” din Comrat, Colegiul de Medicină Ungheni, Colegiul de Medicină Cahul, Colegiul de Medicină Bălți, Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală” din Chișinău, Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” or. Soroca, Colegiul Tehnic Agricol din Soroca, Colegiul Agroindustrial din Rîșcani, Colegiul Agroindustrial „Gheorghe Răducan”, Grinăuți, Colegiul Internațional de Administrare și Business

	<p>realizarea activităților tematice de instruire a cadrelor didactice.</p> <p>Despre instruirea cadrelor didactice cu privire la rigorile Codului de etică al cadrului didactic se menționează și în rapoartele a 13 OLSDÎ.²⁵ Despre numărul de persoane instruite au menționat OLSDÎ Hîncești (62 persoane), Șoldănești (52), Cantemir (70), Cimișlia (200). În același timp, este prezentat și răspunsul „a fost adus la cunoștința acestora contrasemnătură”.</p>	
--	--	--

Prioritatea 4: Monitorizarea aplicării Codului de etică al cadrului didactic și pregătirea cadrelor didactice pentru promovarea educației de integritate și anticorupție

Acțiunea 4.4. Informarea elevilor și părinților cu privire la rigorile Codului de etică al cadrului didactic
Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres
Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; OLSDÎ (responsabilitate concomitentă)
Indicator de progres: Număr de elevi și de părinți informați

Progresul în implementarea acțiunii 4.4.

Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:
<p>Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; OLSDÎ</p>	<p>10 OLSDÎ²⁶ au informat despre activități de informare a elevilor și părinților cu privire la rigorile Codului de etică al cadrului didactic. În particular, OLSDÎ Șoldănești a indicat 40 de instruiri; OLSDÎ Leova: 812 - părinți și – 1614 elevi; OLSDÎ Soroca – 200 elevi și părinți.</p> <p>Activități de informare a elevilor și părinților cu privire la rigorile Codului de etică al cadrului didactic au fost raportate și de către Centrele de excelență în energetică și electronică, în servicii și prelucrarea alimentelor și cel în educație artistică „Ștefan Neaga”.</p> <p>De asemenea, despre implementarea prezentei acțiuni, informează majoritatea Colegiilor²⁷ și Școlilor Profesionale²⁸ care au prezentat informații/ rapoarte privind Planul sectorial.</p>

Prioritatea 4: Monitorizarea aplicării Codului de etică al cadrului didactic și pregătirea cadrelor didactice pentru

²⁴ Școala Profesională nr.7, mun. Chișinău, nr.9, mun. Chișinău, nr.10, mun. Chișinău, nr.3, mun. Bălți, nr.4, mun. Bălți, nr.5, mun. Bălți, or. Briceni, or. Rîșcani, or. Soroca, or. Florești, or. Telenești, or. Ungheni, or. Criuleni, or. Hîncești, nr. 1, or. Cahul, or. Comrat, or. Ceadr Lunga, or. Vulcănești, s. Ciurui, r-nul Taraclia

²⁵ Bălți, Cantemir, Cimișlia, Chișinău, Fălești, Hîncești, Ialoveni, Rezina, Rîșcani, Strășeni, Șoldănești, Ștefan Vodă, Ungheni

²⁶ Bălți, Cimișlia, Chișinău, Ialoveni, Leova, Rîșcani, Soroca, Șoldănești, Ștefan Vodă, Ungheni

²⁷ Colegiul Tehnologic din Chișinău, Colegiul Tehnic al UTM, Colegiul de Construcții din Hîncești, Colegiul Politehnic din Bălți, Colegiul Tehnic Feroviar din Bălți, Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău, Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei, Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca, Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani, Colegiul „Mihail Ciachir” din Comrat, Colegiul de Medicină Orhei, Colegiul de Medicină Ungheni, Colegiul de Medicină Cahul, Colegiul de Medicină Bălți, Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală” din Chișinău, Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” or. Soroca, Colegiul Tehnic Agricol din Soroca, Colegiul Agroindustrial din Rîșcani, Colegiul Agroindustrial „Gheorghe Răducan”, Grinăuți, Colegiul Internațional de Administrare și Business, Colegiul de Studii Administrative și Fiscale

²⁸ Școala Profesională nr.3, mun. Chișinău, nr.5, mun. Chișinău, nr.7, mun. Chișinău, nr.9, mun. Chișinău, nr.10, mun. Chișinău, nr.3, mun. Bălți, nr.4, mun. Bălți, nr.5, mun. Bălți, or. Briceni, or. Rîșcani, or. Soroca, or. Florești, com. Cuhureștii de Sus, com. Alexandreni, or. Telenești, or. Criuleni, or. Hîncești, nr. 1, or. Cahul, or. Vulcănești, s. Ciurui, r-nul Taraclia

promovarea educației de integritate și anticorupție	
Acțiunea 4.5. Denunțarea și sancționarea încălcării prevederilor Codului de etică al cadrului didactic Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres Instituția responsabilă: Instituțiile de învățământ Indicator de progres: Număr de cazuri denunțate; număr de sancțiuni aplicate	
Progresul în implementarea acțiunii 4.5.	
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:
	Indicator: Număr de cazuri denunțate; număr de sancțiuni aplicate
Instituțiile de învățământ	8 OLSDI ²⁹ au menționat despre înregistrarea denunțurilor, numărul acestora variind între 1 și 9 cazuri denunțate. Nu în toate cazurile se menționează informația despre finalitatea examinării denunțului. Având în vedere datele prezentate a fost generalizat un număr de 8 sancțiuni aplicate. În același timp, au fost anunțate avertizări sau au fost raportate cazuri de conciliere amiabilă.
	38 – cazuri denunțate; 8 – sancțiuni aplicate.

Prioritatea 4: Monitorizarea aplicării Codului de etică al cadrului didactic și pregătirea cadrelor didactice pentru promovarea educației de integritate și anticorupție	
Acțiunea 4.6. Dezvoltarea conținuturilor curriculare privind educația pentru integritate și anticorupție în cadrul disciplinelor școlare obligatorii din învățământul general Termenul de realizare: 2019 Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Centrul Național Anticorupție (responsabilitate comună) Indicator de progres: Curriculum revizuit	
Progresul în implementarea acțiunii 4.6.	
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:
	Indicator: Curriculum revizuit
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Centrul Național Anticorupție	La nivelul învățământului general, începând cu anul de studii 2018-2019, elevilor claselor I-XII li se predă disciplina obligatorie „Dezvoltare personală”, iar elevii claselor V-XII au ore referitoare la Educația pentru societate. Curriculumul ambelor discipline școlare prevăd și formarea competențelor elevilor de a analiza critic problemele de integritate din societate. Putem să exemplificăm prin enumerarea următoarelor teme: „Corupție vs integritate” la disciplina „Educația pentru societate” (clasa a IX-a), aceeași disciplină, tema „Conflictul de interese și interdependența dintre oameni” (clasa a X-a); la disciplina „Dezvoltarea personală”, indicăm tema „Integritatea persoanei. Situații și contexte de manifestare.” (clasa a VI-a) sau tema „Profilul persoanei integre. Valorile morale și integritatea persoanei.” (clasa a X-a). ³⁰
	Curriculum revizuit.

Prioritatea 4: Monitorizarea aplicării Codului de etică al cadrului didactic și pregătirea cadrelor didactice pentru

²⁹ Bălți, Călărași, Cimișlia, Chișinău, Leova, Rezina, Soroca, Ștefan Vodă

³⁰ <https://mecc.gov.md/ro/content/invatamint-general>

promovarea educației de integritate și anticorupție		
Acțiunea 4.7. Organizarea stagiilor de formare a profesorilor în vederea predării modulului de integritate și anticorupție		
Termenul de realizare: 2018-2019		
Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Centrul Național Anticorupție; Autoritatea Națională de Integritate (responsabilitate comună)		
Indicator de progres: Număr de stagii de formare realizate; număr de profesori instruiți		
Progresul în implementarea acțiunii 4.7.		
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:		Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:
		Indicator: Număr de stagii de formare realizate; număr de profesori instruiți
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Centrul Național Anticorupție; Autoritatea Națională de Integritate	Cadrele didactice, care predau disciplinele „Dezvoltare personală” și „Educație pentru societate” au urmat stagii de formare la nivel național și local, iar activitățile de formare urmează a fi continuate și pe parcursul următorilor ani. Formările au fost organizate în temeiul ordinelor ministerului nr.1083 din 12 iulie 2018 și nr.1186 din 03 august 2018.	La disciplina „Dezvoltare personală”, în total 2736 participanți la formare, inclusiv: - 8 formatori naționali; - 86 formatori locali; - 2642 cadre didactice și manageriale. La disciplina „Educație pentru societate”, în total 2463 participanți la formare, inclusiv: - 4 formatori naționali; - 35 formatori locali; - 2424 cadre didactice și manageriale.

III. RISCURI AFERENTE IMPLEMENTĂRII ACȚIUNILOR SCADENTE LA SFÂRȘITUL SEMESTRULUI/ANULUI

Similar mențiunilor din compartimentul „Descrierea problemelor” al Planului sectorial, cu trimitere la Studiului sociologic „Etica și integritatea academică în învățământul general”, evidențiem că plățile efectuate de părinți în instituțiile de învățământ general sunt foarte diferite ca tip, mărime, mecanisme de colectare, frecvență etc. Fiecare instituție în care se colectează bani își stabilește propriile reguli, indiferent dacă plățile respective sunt colectate oficial sau neoficial. Având în vedere experiențele negative foarte diferite aplicate pentru colectarea plăților informale, este deficitară aplicarea de mecanisme unice care să redreseze starea de lucruri la acest compartiment. În contextul celor enunțate constatăm că anumite soluții propuse în Planul sectorial pentru toate instituțiile nu în toate cazurile sunt relevante pentru fiecare dintre instituții. De exemplu, în condițiile în care pentru a combate colectarea așa numitelor „taxe de intrare la grădiniță”, în mun. Chișinău a fost aplicat mecanismul înscrierii copiilor prin intermediul sistemelor informaționale, alte OLSDÎ nu au identificat problema respectivă ca fiind una majoră (contingentul mic de copii în raport cu numărul de locuri disponibile în instituțiile de educație timpurie) și s-au limitat la acțiuni de prevenire apreciate drept suficiente, precum ar fi instituirea Comisiilor de verificare.

Un alt risc aferent implementării acțiunilor din Planul sectorial se referă la numărul mic de instituții de învățământ general care dispun de pagini web. Pentru a permite părinților, elevilor, cadrelor didactice, precum și tuturor membrilor societății civile care sunt interesați să acceseze informații actualizate și relevante pentru ei, datele statistice din domeniul educațional (instituții de învățământ primar și secundar general) sunt accesibile prin intermediul Sistemului Informațional de Management în Educație (SIME). Portalul www.sime.md³¹ oferă un acces ușor și rapid la diverse date statistice din SIME și permite optimizarea proceselor de administrare în domeniul învățământului. Fișa instituției de învățământ general care poate fi

³¹ https://www.sime.md:8443/ords/f?p=200:1:3198_4688856008

salvată sau deschisă în format .doc de pe portalul indicat, conține informațiile privind numărul de elevi și cadre didactice, nivelul de calificare al cadrelor didactice și performanța școlară, precum și date despre bugetul instituției (cheltuieli/executare).

De asemenea, nu toate instituțiile vizate au prezentat rapoarte privind implementarea Planului sectorial. Astfel că, au prezentat rapoarte/informații 18 instituții de învățământ superior³², 59 de instituții de învățământ profesional tehnic (inclusiv 8 Centre de excelență³³, 25 Colegii³⁴, 26 Școli Profesionale³⁵) și 25 de OLSDI³⁶. Mai mult, rapoartele prezentate nu conțin răspuns privind implementarea tuturor acțiunilor care se referă la instituția respectivă. În atare condiții, urmează a fi realizate acțiuni ulterioare de informare/responsabilizare astfel încât următoarele rapoarte să reflecte informație completă.

IV. PROPUNERI DE MODIFICARE ȘI AJUSTARE A PLANULUI DE ACȚIUNI SECTORIAL/ LOCAL

Planul sectorial este la prima etapă de raportare. Deja la această etapă incipientă pot fi evidențiate unele acțiuni oportunitatea cărora este discutabilă sau care ar putea fi concretizate. De asemenea, nu excludem posibilitatea completării Planului sectorial cu acțiuni noi pentru fiecare din cele 4 priorități stabilite. În același timp, dat fiind faptul că unele deficiențe sunt rezultatul unei perioade scurte de timp de la intrarea în vigoare a Planului sectorial (24.09.2018), considerăm justificată decizia de a amâna prezentarea propunerilor de îmbunătățire pentru perioadele următoare de raportare.

³² Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne, Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice (AMTAP), Academia de Studii Economice din Moldova (ASEM), Institutul Internațional de Management „IMI-NOVA”, Universitatea Pedagogică de Stat „I. Creangă”, Universitatea Tehnică a Moldovei, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Universitatea de Stat din Tiraspol (cu sediul în mun. Chișinău), Universitatea de Stat din Comrat, Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Universitatea Agrară de Stat din Moldova, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul, Universitatea de Stat din Taraclia, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Universitatea Liberă Internațională din Moldova, Universitatea „Perspectiva – INT”, IPÎ Institutul de Științe Penale și Criminologie Aplicată

³³ Centrul de excelență în informatică și TI, Centrul de excelență în transporturi, Centrul de excelență în energetică și electronică, Centrul de excelență în industria ușoară, Centrul de excelență în servicii și prelucrarea alimentelor, Centrul de excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo”, Centrul de excelență în educație artistică „Ștefan Neaga”, Centrul de excelență în securitatea frontierei

³⁴ Colegiul Național de Comerț al ASEM, Colegiul Tehnologic din Chișinău, Colegiul Tehnic al UTM, Colegiul de Construcții din Hîncești, Colegiul Politehnic din Bălți, Colegiul Tehnic Feroviar din Bălți, Colegiul de Industrie Ușoară din Bălți, Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău, Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei, Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca, Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani, Colegiul „Mihail Ciachir” din Comrat, Colegiul de Medicină Orhei, Colegiul de Medicină Ungheni, Colegiul de Medicină Cahul, Colegiul de Medicină Bălți, Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală” din Chișinău, Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” or. Soroca, Colegiul Tehnic Agricol din Soroca, Colegiul Agroindustrial din Rîșcani, Colegiul Tehnic Agricol din Svetlii, Colegiul Agroindustrial „Gheorghe Răducan”, Grinăuți, Colegiul Internațional de Administrare și Business, Colegiul Cooperatist din Moldova, Colegiul de Studii Administrative și Fiscale

³⁵ Școala Profesională nr.3, mun. Chișinău, nr.5, mun. Chișinău, nr.6, mun. Chișinău, nr.7, mun. Chișinău, nr.9, mun. Chișinău, nr.10, mun. Chișinău, com. Bubuieci, nr.3, mun. Bălți, nr.4, mun. Bălți, nr.5, mun. Bălți, or. Briceni, or. Rîșcani, or. Soroca, or. Florești, com. Cuhureștii de Sus, com. Alexăndreni, or. Telenești, or. Ungheni, or. Criuleni, or. Hîncești, or. Leova, nr. 1, or. Cahul, or. Comrat, or. Ceadr Lunga, or. Vulcănești, s. Ciurmai, r-nul Taraclia

³⁶ Anenii Noi, Bălți, Cantemir, Călărași, Căușeni, Cimișlia, Chișinău, Drochia, Fălești, Florești, Glodeni, Hîncești, Ialoveni, Leova, Nisporeni, Ocnița, Orhei, Rezina, Rîșcani, Sîngerei, Soroca, Strășeni, Șoldănești, Ștefan Vodă, Ungheni